

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Præmonitio ad Lectorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

Præmonitio ad Lectorem.

Wilhel.
Malmesb.
de gest.
Anglo.
cap. 4.

Memorabile Horologij genus ex candelis refert
 Wilhelmus Malmesburiensis, cum agit de Alfre-
 do Rege Anglorum, in hæc verba : Viginti qua-
 tuor HORAS, quæ inter diem, & noctem jugi-
 ter rotantur, ita dividebat; ut octo HORAS in
 scribendo, & legendo, & orando: octo in cura corporis:
 octo in expediendo regni negotio transigeret. Erat in Cap-
 pella sua candela viginti quatuor partium, æditusque cui
 hæc delegabatur Provincia, ut per combustionem Candela
 Regem de singulis admoneret officijs. Hæc temporis distri-
 butio, optanda esset universim omni homini, deinde ijs qui
 in Republica occupantur, & præ cæteris omnibus Curatis
 animarum, qui si quotidie octo HORAS in scribendo, legen-
 do, orando fructuosè impenderent: non solum de jactura
 temporis dolendum nihil haberent, sed insuper cum magna
 facilitate, & felicitate muneris sui partes implerent. Sed
 multis potissima temporis portio insumi debet in Oecono-
 micas industrias: coguntur ut alimenta conquirant, tracta-
 re Georgica, & Bucolica potius quam Biblica. Unde rarissi-
 mas calamo manus applicat, cum etiam orationis pensum
 suas HORAS exigat, & sæpè ob nimias in temporalium cu-
 ra occupationes periclitetur. Non est mei muneris illos do-
 cere æquam distributionem Temporis, & HORARUM sin-
 gularum impendia. Excuso alios necessitate; alios debilita-
 te sive Physica sive morali; alios multitudine peractionum
 in ipsa Cura animarum: & laudo sic occupatos, si ab alijs
 collectum mel in suo penu habeant, quod suis propinent Au-
 ditoribus. His ego etiam per hæc HORAS *subsecivas* ultro-
 neas suppetias fero, ut una HORA collectum habeant, quod
 multis vix possent conquirere. Verùm, uti alias, ita nunc
 iterum moneo, me rudioribus & minus instructis re libraria
 per hunc laborem consultum velle: idq; vel ex eo quisq; col-
 liget, quod Passim historias sacras insertas reperiet. Nihil pro
 populo, & populari sermone sentio esse utilius, quam res ge-
 stas

Præmonitio ad Lectorem.

Itas ob oculos ponere, idq; subinde cum aliqua circumscriptio-
tione, quam facere debet Curatus, ut simpliciores & hebe-
tes ingenio facilius assequantur quod illis dicitur. *Exemplis
utitur in dicendo, ut facilius intelligatur, quod dicitur*, aiebat A-
ristoteles. Et oratorum Princeps Cicero: *Duo illa nos maxi-
mè movent, similitudo, & exemplum*. Experientiam quotidia-
nam testor, qua videmus ad aptè propositum exemplum hi-
storicum Auditores ingemiscere, & domi identidem illud re-
petere ac enarrare. Quin & viros doctos ac eruditos cernere
est, qui magis afficiuntur simplici exemplorum narrationi,
quam ingeniosis conceptibus: præsertim si accedat (ut de-
bet) pathetica repræsentatio rerum, nativa eloquentia, &
correspondens rebus conformatio gestuum. *Qualiter quis lo-
qui potuerit; taliter rem de qua fuerit locutus, attollit*; ut inqui-
ebat Ennodius. Scriptur sermo est corpus sine anima quod a-
nimare debet qui dicit, & facile movet Auditorem qui se-
ipsum prius movit. Hæc de scire scio: unū quod te scire velle
suspicio, paucis expedio. Cur inquires singulis discursibus no-
vi tituli, ijque exotici, inusitati, paradoxis & quasi pompis
quibusdam superfluit tumidi? Vino vendibili non opus est
hedera: si proba est compositio, non eget splendoris propy-
læis. Sentirem tecum, nisi ætas nostra negligeret, quidquid
ornatu aliquo in fronte destituitur. Strictim uno alterove de-
signare verbulo totius orationis contextum, est lenocinari &
oculim excitare Lectoris, ut avidius percurrant quod
scribitur, & fortè quod non sperabant inveniant. Hoc quasi
quodam incantamenti genus invenit recens ætas, quo mul-
tos allicit ad legendum, omissuros nisi in fronte sermo pol-
liceretur aliquid insolens. Neque tamen nego, sæpè accide-
re id, quod canebat Poëta: *Parturiunt montes*. Sed parturi-
ant sanè in hoc genere, dummodo vel musculum è caverna e-
liciant. Orpheos & Amphiones non omnes possunt
agere. Hæc te scire volui in antecessum: si
benè, agnosce: si malè, ignosce.

*Arist. lib.
1. Poët.*

*Cic. 3. de
Orat.*

*Ennod.
lib. 1. E.
pist. 6.*